

De rol van de actuaris in Solvency II

Reflection Nota

Januari 2012

Inhoudsopgave

1.	De actuaris	2
	Opleiding - Waar zijn ze? - Met hoeveel zijn ze? – Wat doen ze ? – Competenties – Rol - Van aangewezen actuaris tot de actuariële functie	
2.	Opdracht van het IAIBE	6
	Structurering – Opleidingskader – Actuarieel kader – Internationale normen - Quality Control	
3.	Actuariële activiteiten onder Solvency II	8
	Nieuwe functies – Beheer en controle – SII-reporting - Embedded Value – Validering - Rol van de actuaris - Certificatie	
4.	Een nieuwe aanpak van het riskmanagement	10
	Welke risico's? – Interne modellen – Marktwwaarden – ORSA – Rol van de actuaris -	
5.	Verslaggeving en beschrijving van de risicomodellen	12
	SFCR – Report to Supervisor – QRT – Gebruik van de modellen – Tussentijdse verslagen - Naar IFRS4	
6.	Toegevoegde waarde van de actuaris IAIBE onder Solvency II	14
	Professionele kwaliteiten – Certificering - Validering – Internationale normen – Veelvoudige competenties – Goede reputatie	
7.	Verantwoordelijkheid en onafhankelijkheid	16
	Actuarieel advies – Meer verantwoordelijkheden ? - Intern of Extern – Onafhankelijkheid - Uittredingsverslag – Onverenigbaarheden – Validering - Aard van de verantwoordelijkheid	
	<i>Bijlage 1: CPD</i>	18
	<i>Bijlage 2: Richtlijn Solvency II : art 44</i>	19
	<i>Bijlage 3: Richtlijn Solvency II : art 45</i>	20
	<i>Bijlage 4: Richtlijn Solvency II : art 48</i>	21
	<i>Bijlage 5: Deontologische code</i>	22

Deze nota werd opgesteld door de leden van de werkgroep Actuariële functie, bestaande uit: **Bruno Bailly, Philippe Delfosse, Heidi Delobelle, Philippe Demol, Kim Everaert, Willy Everaert, Karel Goossens, Brigitte Loonbeek, Marc Patigny, Erik Van Camp, Gérard Vandenbosch** en reeds uitvoerig besproken in het Bestuur en het Comité Beroepsbelangen.

Inleiding

Deze nota is bedoeld om de rol van de actuaris toe te lichten en uit te breiden in het kader van het nieuwe prudentiële systeem voor de Europese verzekeringssector vastgelegd in de Richtlijn 2009/138/EG 'Solvency II'.

Met deze Richtlijn wordt op Europees vlak het begrip van actuariële functie ingevoerd. In België bestaat er reeds geruime tijd een gelijkaardige functie op basis van art. 40 bis van de controlewet van 9 juli 1975, zijnde de functie van aangewezen actuaris van wie de rol en de competenties nog bepaald werden in de CBFA-omzendbrief 2009/33 van 19 november 2009..

In dit document is er voornamelijk sprake zijn van verzekeringen zowel vanuit het standpunt van de maatschappijen als van de controle-instellingen en consumenten-organisaties (aangezien Solvency II ingevoerd werd om deze laatste te beschermen). Wij zullen het hier dus niet (nog niet) hebben over de rol van actuarissen in het kader van pensioenstelsels of sociale programma's.

Ons doel bestaat erin de visie te verruimen die sommigen hebben van de rol van de actuaris, die vaak beschouwd wordt als een verzekeringswiskundige of techniek. Door hun opleiding en door de diversiteit van de functies die zij uitoefenen, zijn actuarissen echter veelal bezig met de beoefening van de verzekeringsactiviteit eerder dan met de conceptualisering ervan.

Wij zullen dus trachten onze visie te geven van de rol van de actuaris in het kader van Solvency II, die kadert binnen zijn algemenere rol binnen de verzekeringssector, de sector van de financiële diensten en zelfs de samenleving in het algemeen.

Het IAIBE heeft onlangs een Position Paper gepubliceerd die u kan terugvinden op de web site www.iabe.be. Deze reflectie nota is hierop een aanvulling en wil meer in detail ingaan op bepaalde punten die aangekaart worden in de Position Paper. Zij werd uitgewerkt door de Werkgroep Actuariële Functie waarvan ik alle leden van harte wens te bedanken voor de door hun geleverde inspanningen.

Dit document beschrijft niet noodzakelijk hoe de wereld van de verzekeringsmaatschappijen er onder Solvency II zal uitzien en welke de exacte rol en verantwoordelijkheden van de actuarissen zullen zijn. Zij wil evenmin in detail ingaan op de technische aspecten van de implementatie van de procedures. Ten gepaste tijde zullen wij hiervoor nieuwe richtlijnen uitwerken, zoals de KVBA dat destijds gedaan heeft voor de aangewezen actuarissen.

Talrijke beslissingen dienen nog genomen te worden, met name op het niveau van de controleautoriteiten. Met dit document willen wij onze visie geven van de situatie en aantonen dat de actuarissen van het IAIBE beschikbaar zijn voor de functies en de rollen die in deze nota beschreven worden. Het is tevens de bedoeling dat onze leden zich achter duidelijke en gemeenschappelijke doelstellingen scharen.

We wensen u veel leesgenot!

Heidi Delobelle
Voorzitster IAIBE

Januari 2012

1. De actuaris

Actuarissen zijn vooral gekend voor hun vermogen om de financiële impact van risico's (leven, gezondheid, aansprakelijkheden, schade, ...) op een dynamische manier te analyseren gebruikmakende van prospectieve modellen, opgebouwd op basis van wiskundige en financiële technieken.

Welke opleiding heeft een actuaris genoten?

- 1.1. In de opleiding voor actuarissen zijn er altijd onderwerpen aan bod gekomen die verder gaan dan wiskunde, kansberekening en statistiek. De programma's van de diploma's die door de universiteiten worden afgeleverd omvatten verschillende cursussen in recht (burgerlijk recht, verzekeringsrecht), boekhouding, fiscaliteit, beheer, economie, informatica ... De opleiding heeft tot doel de toekomstige actuaris voor te bereiden op het beheer van de meeste activiteiten binnen verzekeringsmaatschappijen en vormt dus een nuttige basis om het probleem van de verzekering in zijn geheel te begrijpen om hem vervolgens toe te laten hiervoor een wiskundig model op te stellen.
- 1.2. De minimale opleidingsvereisten zijn bepaald in een internationaal programma van de Internationale Vereniging van Actuarissen (IAA) en de Groupe Consultatif Européen (GC) en zijn opgenomen in een 'Syllabus' die voortdurend bijgewerkt wordt. Eind 2011 werd hiervan trouwens een nieuwe versie goedgekeurd.

Waar vinden we actuarissen?

- 1.3. We vinden actuarissen bij verzekeringsmaatschappijen, banken, instellingen voor bedrijfspensioenvoorzieningen, assetmanagers, advieskantoren, auditbedrijven en gouvernementele instellingen (zoals de NBB en de FSMA, maar ook Financiën, Economie en de fiscale administratie).
- 1.4. Heel wat actuarissen vervullen belangrijke, gevarieerde functies bij (her)verzekerings-maatschappijen : CEO's, CFO's, CRO's ... Actuariële vaardigheden hebben altijd een centrale plaats ingenomen in de verzekeringssector. Het voorzitterschap van Assuralia wordt al meer dan 10 jaar verzekerd door een actuaris.

Hoeveel actuarissen zijn er?

- 1.5. Op 1/1/2012 telt het IAIBE 660 effectieve leden, plus nog een honderdtal geassocieerde leden. De opvolging is verzekerd door een 60-tal kandidaat-leden (op 1/1/2012), pas afgestudeerden die deelnemen aan alle activiteiten van het IAIBE, maar die nog niet over de nodige ervaring beschikken om als effectief lid beschouwd te worden. Van de 660 effectieve leden werkt een zestigtal aan de universiteiten, in regeringskringen, of controle-instellingen. Ongeveer 440 leden zijn actief binnen een (her)verzekeringsmaatschappij, een bank of een onderlinge maatschappij. De overige actuarissen werken als zelfstandige of bij onafhankelijke advieskantoren.

Wat doen actuarissen?

- 1.6. De verzekeringsactiviteiten ontsnappen trouwens ook niet aan het algemene fenomeen waarbij processen en beheer steeds complexer worden. In deze context heeft men de actuarissen ertoe aangezet om steeds meer gebruik te maken van stochastische modellen voor de bepaling van de verdelingen en de resultaten die hieraan gekoppeld zijn (gemiddelde, typeverschil, kwantielen).
- 1.7. Onlangs werd het draagvlak van het actuariële domein uitgebreid naar de aspecten van het financiële beheer, die beleggingsadvies en zelfs activabeheer kunnen omvatten. De banksector maakt hiervoor vaker dan in het verleden . gebruik van de competenties van actuarissen.

Wat zijn de competentiedomeinen van de actuaris?

- 1.8. De competenties van de actuaris worden bij verschillende domeinen uitgeoefend:
 - ✓ **Productmanagement:** actuarissen worden betrokken in de ontwikkeling van producten. Hiervoor analyseren zij de verwachte cashflows op basis van de kenmerken van het product (dekkingen, uitsluitingen, duurtijd, plafonds, vrijstellingen, eigen risico's, opties, stopzettingen, winstdeling, experiencerating, acquisitiekosten, beheerskosten, aanvaardingsbeleid, herverzekering, retrocessies, evolutie van de beurs en de financiële markten, wetgeving, rechtspraak, regelgeving, commerciële omgeving, pandemie, kredietrisico's, solvabiliteit ...), die hen zullen toelaten de premies vast te leggen en de rentabiliteit van de producten te analyseren.
 - ✓ **Rentabiliteit a posteriori:** de analyses beperken zich niet louter tot de lancering van een product, er is ook een permanente opvolging nodig van de rentabiliteit en risicopositie, wat een aanpassing van het aanvaardingsbeleid inhoudt. Dit houdt veel meer in dan een louter 'boekhoudkundige' analyse, want tevens dient nagegaan te worden hoe de verschillende parameters zich gedragen hebben en welke de huidige en toekomstige winstbronnen (of de oorsprong van de verliezen) zijn.
 - ✓ **Technische voorzieningen:** om zijn verbintenissen in de toekomst te kunnen nakomen moet de verzekeraar verschillende soorten van technische voorzieningen aanleggen (leven, knipperlichten, schadegevallen en schaderegeling, vergrijzing, niet-verworven premies, IBNR, IBNER, arbeidsongevallen ...). Dat zijn bij uitstek de domeinen van de actuarissen die hier voor over de beste opleiding, ervaring en competenties beschikken.
 - ✓ **Asset & Liability Management (ALM):** de cashflows van de activa en de passiva moeten stochastisch geprojecteerd worden om na te gaan of het beleggingsbeleid geschikt is en niet het financiële evenwicht en de solvabiliteitspositie van de verzekeraar niet bedreigt, waarbij er ook rekening moet gehouden worden met de eventuele verschillen tussen de boekhoudkundige waarde en de marktwaarde.
 - ✓ **Solvabiliteit en kapitaalvereisten:** de hierboven geciteerde cash flow projecties worden ook gebruikt om de kapitaalbehoeften te berekenen in het kader van de solvabiliteitsvereisten. Hierbij wordt er rekening gehouden met ongunstige evoluties waarvan het weinig waarschijnlijk is dat ze zich voordoen, maar die evenwel een verwoestende impact zouden hebben. De distributiemodellen en het rampscenario, de risico's van herverzekering of van niet solvabele tegenpartij behoren ook de kernactiviteiten van de actuaris.

- ✓ **Waardebepaling van de portefeuille:** dankzij deze modellen kan de waarde van een portefeuille geëvalueerd worden en kan een intrinsieke waarde van de activiteit van de verzekeraar (Embedded value) bepaald worden. Daarnaast worden de resultaten getoond van een variantie-analyse. Op die manier kan de verrijking van de aandeelhouder becijferd worden. Dergelijke berekeningen zijn ook nodig in het kader van fusies en /aankopen.
- ✓ **Herverzekering:** voor al deze verrichtingen moet een geschikt herverzekeringsplan opgesteld worden, zowel voor de bescherming van het resultaat als voor de optimalisering hiervan, het evenwicht over verschillende boekjaren en de minimalisering van het eigen vermogen nodig voor de goede economische ontwikkeling van de verzekeraar.

Om deze verschillende taken te vervullen, moet de actuaaris beschikken over specifieke competenties: kennis van de markt, juridische context, identificatie en meting van het risico, keuze van de hypothesen, statistische technieken, modellering, risicobeheer, synthese en communicatie.

Welke rol spelen de actuarissen ?

1.9. De volgende taken worden uitgeoefend :

- ✓ **Operationele functies:** tarifiering, opstellen van contracten, berekening van de voorzieningen, verslaggeving rentabiliteitsstudies, de ontwikkeling van modellen en de validering hiervan.
- ✓ **Risicobeheer:** identificatie, meting en beheer van het risico, controle van het verzekeringsrisico, geschiktheid van de herverzekering, opvolging en reporting van de evolutie van de risico's,
- ✓ **Controle:** audit en controle (intern en extern), certificatie.

1.10. Terugkomende op de rol van de actuaaris of veeleer van de actuariële functie in de context van Solvency II, beogen wij uitsluitend de actuarissen die een rol spelen in het kader van het prudentiële systeem dat reeds van kracht is of zal zijn. Het is in elk geval essentieel dat de opdrachten die momenteel door actuarissen uitgevoerd worden, voortgezet worden in dezelfde context van deontologie, onafhankelijkheid en van vakmanschap, net zoals vandaag.

Van aangewezen actuaris tot de actuariële functie

1.11. Tot 2009 was de rol van de 'prudentiële' actuaris dezelfde als die van de 'aangewezen' actuaris die, zoals zijn naam het al zegt, door elke maatschappij gekozen werd om haar te helpen met de technische vragen gekoppeld aan de verzekeringsactiviteiten. Deze rol was bepaald in artikel 40bis van de wet betreffende de controle van de verzekeringsondernemingen van 9 juli 1975 en toegelicht in de omzendbrieven uitgegeven door de CBFA. De wet van 16 februari 2009 betreffende de herverzekering heeft aanzienlijke wijzigingen aangebracht aan de rol van de prudentiële actuaris of eerder aan zijn concept. Op die manier wordt de aangewezen actuaris van artikel 40 bis de actuariële functie (niet expliciet genoemd in de tekst) van artikel 40quinquies aangezien de wet betreffende de herverzekering veel wijzigingen aanbrengt aan de wet betreffende de controle van de verzekeringsondernemingen.

1.12. Artikel 114 van deze wet stelt dat *"er een artikel 40quinquies in dezelfde wet [de algemene controlewet van 9 juli 1975] wordt ingevoegd, ¹:*

In de omzendbrief van de CBFA_2009_33 van 19 november 2009 wordt de inhoud van de opdracht van de actuariële functie toegelicht alsook de daaraan verbonden uitoefeningsvoorwaarden. Hierin wordt de inhoud van de opdracht bevestigd zoals ze bepaald was voor de 'aangewezen actuaris' maar worden er enkele wijzigingen aangebracht (bijvoorbeeld, automatische communicatie door de (her)verzekeringsonderneming van het advies of de mening van de actuariële functie).²

1.13. In dat kader oefent de actuariële functie geen controle op zich uit, maar geeft ze advies aan de effectieve leiding van de onderneming.

1.14. De actuariële functie is binnen eenzelfde bedrijf niet compatibel met de functie van effectieve leiding of bestuurder, die van erkende commissaris, de functie van interne audit en de functie van compliance. De laatste jaren werd de opdracht van de aangewezen actuaris (en dus van de actuariële functie) uitgebreid met

- ✓ *een advies over het ALM-beleid van de onderneming,*
- ✓ *een certificatie van een deel van de eventuele dossiers voor de aanvraag tot vrijstelling van de creatie van bijkomende voorzieningen (knipperlichten).*

¹ *De CBFA kan eisen dat haar door een of meer personen die door de verzekeringsonderneming zijn aangeduid en die over de vereiste actuariële kennis beschikken, een verslag wordt bezorgd, in voorkomend geval volgens de regelmaat die zij bepaalt, over de tarieven, de retrocessie en het bedrag van de technische voorzieningen. De CBFA kan, bij reglement vastgesteld overeenkomstig artikel 64 van de wet van 2 augustus 2002, de voorwaarden bepalen waaraan deze personen moeten voldoen"*

² *"Elke verzekerings- en herverzekeringsonderneming moet een actuariële functie hebben die bestaat uit een of meer personen die door de onderneming zijn aangeduid en die over de vereiste actuariële kennis beschikken om verslag uit te brengen over de tarieven, de retrocessie en het bedrag van de reserves of technische voorzieningen. In afwachting van een meer diepgaande reflectie over de rol en de opdrachten van de actuariële functie onder Solvency II, heeft de CBFA ervoor geopteerd haar bepalingen over de actuariële functie te doen aansluiten bij deze over de functie van aangewezen actuaris, die vervat waren in artikel 40bis van de wet van 9 juli 1975."*

2. Opdracht van het IA|BE

De belangrijkste beroepsverenigingen van actuarissen, waaronder de Koninklijke Vereniging van Belgische Actuarissen waarvan het IA|BE vandaag de erfgenaam is, ontstonden op het einde van de 19^e eeuw, Na de actuarissen leven en niet-leven, na de actuarissen die actief zijn in financiële producten (zonder de actuarissen te vergeten die gespecialiseerd zijn in herverzekering, in maritieme verzekeringen, in gezondheidsverzekeringen, in IFRS of in ALM), ontstaat er een nieuwe generatie van actuarissen: de '4G' actuarissen. Zij trachten de solvabiliteitscriteria van de operatoren te versterken. Voor hen moet het IA|BE verder op dit terrein ontwikkelen, zonder de anderen te vergeten die uiteraard hun belang in onze maatschappij behouden.

Structurering van het IA|BE

- 2.1. Om de veranderende rol van de actuaaris onder Solvency II te ondersteunen, heeft het IA|BE zich op een professionele, duurzame en permanente manier gestructureerd en wil het een nieuw actuariel kader ontwikkelen om de actuarissen van het IA|BE in staat te stellen de handelingen te stellen die verbonden zijn aan de actuariële functie, het riskmanagement, het opmaken van de verslaggeving verslaggeving onder Solvency II en het opnemen van de verantwoordelijkheid hiervoor..

Dit nieuwe kader moet het volgende omvatten:

- ✓ De vereisten in termen van onafhankelijkheid
- ✓ De vereisten voor het opstellen van dossiers
- ✓ De te gebruiken actuariële standaarden en richtlijnen
- ✓ De werkwijze voor de controles van het type 'peer review'
- ✓ De organisatie van de 'peer review'
- ✓ De toe te passen gedragsregels
- ✓ Het schema van de disciplinaire procedures

Een opleidingskader

- 2.2. De opleiding van de actuarissen is uitermate geschikt voor de expertise die nodig is om de actuariële functie en de functie van riskmanagement op een geschikte manier uit te oefenen. Het IA|BE vult deze opleiding aan door een cyclus van permanente opleiding te ontwikkelen.

Een actuariel kader

- 2.3. In het kader van de ondersteuning van de veranderende rol van de actuaaris onder Solvency II zal het IA|BE talrijke activiteiten ontwikkelen waardoor een nieuw actuariel kader gecreëerd zal worden waardoor de actuaaris IA|BE zal kunnen voldoen aan de eisen gesteld door de actuariële functie, het riskmanagement alsook voor de externe reporting.

Internationale normen

- 2.4. Het IA|BE zal nauw samenwerken met de IAA en de Groupe Consultatif om de professionele normen die op internationaal vlak uitgewerkt werden te respecteren.

Quality Control

2.5. Om de beste kwaliteit van de diensten van zijn leden te vergewissen, behoudt het IAIBE zich het recht voor om punctuele controles uit te voeren betreffende het werk en de rapporten die opgesteld worden door de actuarissen van het IAIBE.

Dit om na te gaan of de actuaris IAIBE wel degelijk:

- ✓ De kwaliteit gecontroleerd heeft van de gegevens die hij als basis voor zijn werk gebruikt heeft;
- ✓ Een nauwkeurige en aangepaste werkwijze gebruikt heeft;
- ✓ Hypothesen gekozen heeft die conform de economische realiteit zijn;
- ✓ Verschillende samenhangende scenario's opgebouwd heeft;
- ✓ Een robuust model gebruikt heeft om tot betrouwbare resultaten te komen;
- ✓ Een verslaggeving opgesteld heeft die begrijpbaar en bruikbaar is voor de opdrachtgever.

3. Actuariële activiteiten onder Solvency II

Voor de activiteiten die voortvloeien uit de vereisten van Solvency II moeten er veel inspanningen geleverd worden door de directie en het management van de (her)verzekeraars. Solvency II beperkt zich immers niet tot de berekening van de het vereiste solvabiliteitskapitaal, dat kan bepaald worden door toepassing van de standaardmethode of met behulp van een intern model. Het betreft ook de invoering van een systeem van goed beheer en bepaalt tevens nieuwe vereisten van prudentiële en financiële verslaggeving.

Nieuwe functies voor de actuarissen IAIBE?

- 3.1. Naast de operationele functies die de actuarissen IAIBE binnen (her)verzekeringsmaatschappijen kunnen uitoefenen zowel bij het opstellen van de contracten, de herverzekering, de beheersfuncties van de portefeuille of de strategische opdrachten of managementopdrachten, zal Solvency II nieuwe functies in verschillende domeinen creëren waarin de actuarissen van het IAIBE een plaats krijgen: actuariële functie, riskmanagement, reporting, certificatie, modellen (*definitie, validering, implementatie, gebruik*)
- 3.2. **De actuariële functie.** Artikel 48 van de 'Solvency II-richtlijn' (Richtlijn 2009/138/EG– zie Bijlage) beschrijft de rol van de actuariële functie meer in detail. De level 2 en 3 ontwerp teksten ter zake benadrukken nogmaals het belang van de ondersteuning die de actuariële functie kan bieden voor het risicobeheer.
- 3.3. **Het riskmanagement.** Dankzij hun opleiding en hun ervaring kunnen de actuarissen IAIBE ook de functie van 'riskmanager' kunnen uitoefenen.
- 3.4. **De reporting.** Het 'Solvency and Financial Condition Report' (SFCR) moet de klanten, en de markt in het algemeen, een correct en gedetailleerd beeld geven van de financiële positie en de solvabiliteit van de onderneming. Het SFCR en de andere verslaggevingen onder Solvency II vereisen complexe kwantitatieve analyses die voortvloeien uit de centrale taken van de actuaaris IAIBE. De specifieke kennis die hiervoor nodig is maakt deel uit van de opleiding eigen aan de actuarissen IAIBE. In de voorbereidende werken voor de 'Solvency II-wetgeving' was er al sprake van een groeiende behoefte aan actuariële expertise. De actuarissen IAIBE zullen betrokken zijn bij:
 - ✓ *De QIS (Quantitative Impact Studies) voor de evaluatie van de technische voorzieningen, de samenstelling van de balansen in marktwaarde, de kwantificering van de risico's en de berekening van de solvabiliteit*
 - ✓ *De ontwikkeling van interne modellen gekoppeld aan ORSA en het goedkeuring proces voor de interne modellen onder Solvency II.*
 - ✓ *Het adviseren van het management over de impact van de modellen op de business en de gevolgen voor het beheer van de onderneming*
 - ✓ *De implementatie van een risicobeheer dat aangepast is aan de S II-omgeving*
- 3.5. **De modellen.** ORSA (Own Risk and Solvency Assessment) speelt een cruciale rol in de 'Solvency II-wetgeving'. Het management moet bewijzen dat de verzekeringsactiviteiten, de financiële positie en de solvabiliteit van de onderneming onder controle zijn, nu en in de toekomst. Ook in dit domein spelen de actuarissen IAIBE een belangrijke rol.

Actuariel beheer en actuariële controle

- 3.6. De IAIBE actuarissen zullen betrokken zijn bij de invoering van het model en in het riskmanagement. We kunnen een onderscheid maken tussen de actuarissen die aan actuariel beheer doen en actuarissen die een controlerol vervullen. Er zal behoefte zijn aan actuarissen voor een objectieve controle van de modellen en van de resultaten van de berekeningen alsook voor de verslaggeving.

SII-verslaggeving, Embedded value en verplichte verslaggeving

- 3.7. De Solvency II-verslaggeving komt boven op de bestaande verplichte verslaggeving over de financiële staten en boven op de rapporten met betrekking tot de embedded value, die momenteel op vrijwillige basis³ opgesteld worden door de verzekeraars.

Validering van de reporting

- 3.8. De markt zal, zeker in een eerste fase, maar ook op een meer structurele basis, nood hebben aan een zekere vorm van veiligheid en betrouwbaarheid in de reporting. Hierdoor zullen verzekeraars op zoek gaan naar een expert om de verslaggeving op een objectieve manier te valideren. Het belang van een dergelijke validering is erkend door de sector. In de verslaggeving met betrekking tot de embedded value, een externe validering is vereist.

Rol van de actuarissen IAIBE bij de validering

- 3.9. Door de uitgebreide expertise op het actuariële vlak en op het vlak van riskmanagement, zijn de actuarissen IAIBE in staat om deze reporting te beoordelen en beheersen zij bijgevolg ook het volledige proces: concept, modellering, test, rapport, validering. Het zullen professionals zijn die, naast een gepaste opleiding, en op basis van een uitgebreide ervaring, weten hoe ze een (her)verzekeringsonderneming moeten runnen. Zij kunnen in het bijzonder oordelen over de kwantitatieve aspecten van het nieuwe solvabiliteitsstelsel.

Certificatie

- 3.10. De wetgeving over Solvency II voorziet niet expliciet in een certificatierol. Dat neemt niet weg dat er een behoefte bestaat op het vlak van technische voorzieningen, wat tot nu toe het geval is in België via de functie van aangewezen actuaaris.

³ Ook al is het eigenlijk een impliciete vereiste van de NBB .In andere markten (UK bijv.) is het verplicht.

4. Een nieuwe aanpak van het riskmanagement.

Solvency II heeft tot doel te zorgen voor een betere bescherming van de verzekerde. Pijler II beoogt het riskmanagement en de interne controle bij de (her)verzekeraars te verbeteren. Dezen moeten kunnen aantonen dat zij een organisatie geïmplementeerd hebben (beleidslijnen, processen, controlesysteem ...).

De verzekeraars zullen structureel verplicht worden om de risico's te meten, te beoordelen en te beheren en er een constante en transparante verslaggeving over op te stellen. Momenteel geven verzekeraars meestal een eigen invulling aan riskmanagement. Onder Solvency II zullen zij verplicht worden om consistente richtlijnen te volgen die op marktniveau vastgelegd werden.

Welke risico's?

- 4.1. De verzekeraars hebben de plicht om zich zodanig te organiseren dat het management in staat is om de risico's op een correcte manier te identificeren en te evalueren. Dat betreft alle risico's waaraan de onderneming onderworpen is of kan zijn, op korte of op lange termijn, inclusief de bestaande interacties tussen de activa en de verbintenissen. Het proces voor de ontwikkeling van nieuwe producten komt in deze context ook expliciet aan bod.

Interne modellen

- 4.2. Voor Solvency II is de invoering van een efficiënt en doeltreffend riskmanagement noodzakelijk. Op termijn zullen ondernemingen dankzij de ontwikkeling van relevante interne modellen de risico's beter kunnen sturen, met lagere kapitalisatievereisten tot gevolg. Het management wil een hoog veiligheidsniveau verkrijgen door de toepassing van het ORSA-proces en door de nodige kwantificering van de mogelijke gevolgen van de verschillende risico's op het niveau van de solvabiliteit. Het management kan dan conclusies trekken in termen van beheer en van strategie en ze verdedigen ten overstaan van de NBB en de markt. De actuaris IAIBE is gekwalificeerd om bij te dragen tot de verbetering van deze veiligheid.

Marktwaarden

- 4.3. Onder Solvency II moet de balans van de verzekeraar bepaald worden op basis van de marktwaarden. De berekening van de marktwaarde moet, in bepaalde gevallen, bepaald worden op basis van modellen van complexe kasstromen waarvoor er een grote verscheidenheid aan macro-economische variabelen en andere specifieke variabelen voor de onderneming gebruikt worden. De wiskundige complexiteit neemt dus aanzienlijk toe.

ORSA

- 4.4. ORSA (Own Risk and Solvency Assessment) vormt de kern van de 2e pijler van het Solvency II-stelsel. ORSA is het geheel van processen en systemen die de verzekeraar implementeert om zijn risicopositie te evalueren. De onderneming is als beste geplaatst om de risico's waaraan zij door haar activiteiten blootgesteld wordt te identificeren, te meten en te sturen. Het gaat hier niet over een tijdspanne van een jaar met een risicometing die de VaR zou zijn, maar gezien de activiteiten van de onderneming in going concern, gaat het over een tijdspanne die aangepast is aan haar verbintenissen. Alle risico's die uit de activiteiten voortvloeien worden in beschouwing genomen, niet enkel de risico's die in aanmerking worden genomen voor de berekening van de SCR en MCR, maar ook eventuele andere risico's, waaraan de onderneming blootgesteld is.
- 4.5. De ORSA moet minstens één keer per jaar uitgevoerd worden. De verzekeraar moet aantonen dat de ORSA voldoende vaak gebruikt wordt in het dagelijkse beheer van de onderneming. De ORSA bevat projecties van de resultaten die de verzekeraar verwacht over een periode van 3 tot 5 jaar en het kapitaal dat hiervoor nodig is.
- De actuaris IAIBE speelt een belangrijke rol in:
- ✓ de identificatie en de analyse van de reeds gelopen en te toekomstige risico's
 - ✓ de uitvoering en de validering van de projecties van de solvabiliteitsvereisten
 - ✓ de vertaling van deze projecties en hun gevolgen op de verschillende mogelijke actieplannen.
 - ✓ de kwantitatieve impact van de beheersbeslissingen.

Rol van de actuarissen IAIBE

- 4.6. Hiervoor zal er beroep worden gedaan op een kwalitatieve evaluatie van bepaalde risico's en in alle gevallen zal een 'expert judgment' vereist zijn. Met hun multidisciplinaire opleiding, zijn de actuarissen IAIBE, met de hulp van andere competenties binnen de onderneming hetbeste geplaatst om de ORSA te coördineren.

5. Reporting en beschrijving van de risicomodellen

De 3^e pijler van S II betreft de reporting. Dit betreft niet enkel de beschrijving van de belangrijkste processen van de verzekeraar, maar geeft ook gestalte aan de vereisten van transparantie-, consistentie- en vergelijkbaarheid.

Solvency & Financial Condition Report (SFCR)

- 5.1. Het Solvency & Financial Condition Report (SFCR) is een eerste rapport dat elke verzekeraar verplicht is om te publiceren. Dit rapport bevat essentiële informatie over de solvabiliteit en de financiële positie van de onderneming en geeft de nodige transparantie aan de markten en het publiek. In het rapport worden de belangrijkste onderdelen van Solvency II beschreven: de financiële resultaten, het beheer, het riskmanagement met onder meer het technische verzekeringsrisico, het marktrisico, het kredietrisico, het liquiditeitsrisico en zelfs het operationele risico. Tegelijk bevat het rapport een overzicht van de beleggingen en de technische voorzieningen, het beheer van het kapitaal en het gebruik van interne modellen. De balans en de resultatenrekening worden bepaald in marktwaarde.
- 5.2. Het SFCR bevat een groot aantal elementen waarover de actuaris IAIBE die actief is in de actuariële functie of in het riskmanagement kan rapporteren. Dit betreft de berekening van de technische voorzieningen en het vereiste solvabiliteitskapitaal enerzijds en de uitvoering van de ORSA anderzijds.
- 5.3. De markt heeft nood aan een objectieve controle van deze verslaggeving, die meer zekerheid geeft over de betrouwbaarheid en de vergelijkbaarheid van de rapporten. Een actuaris IAIBE kan deze verantwoordelijkheid voor de validering van het SFCR nemen.

Report to Supervisor

- 5.4. Het rapport aan de NBB, het RTS (Report to Supervisor) is bedoeld om een sluitende controle te vergemakkelijken en bevat minstens alle informatie van de regelmatige verslaggeving zoals vermeld in het SFCR. Dit rapport beschrijft ook de strategie van de verzekeraar en bevat de vertrouwelijke gegevens, met name de projecties van de solvabiliteitsvereisten en de verwachte risico's. De verzekeraar moet ook het berekeningsproces toelichten en op basis van een kwantitatieve analyse aantonen dat de resultaten van de projecties in de lijn van de verwachtingen liggen. Dit rapport geeft ook informatie over de manier waarop de verwachte resultaten zullen gerealiseerd worden.

Quantitative Reporting Templates

- 5.5. Voor dit RTS zal de supervisor Quantitative Reporting Templates (QRT) bepalen, die opgesteld worden om tijdig signalen te geven over de financiële evolutie en de solvabiliteit, alsook over de resultaten van de verzekeraar. De QRT-rapporten worden in een vast formaat opgemaakt zodat de kwantitatieve gegevens van de verzekeraars gemakkelijk vergeleken kunnen worden. De actuaris IAIBE is betrokken bij verschillende elementen in de opstelling van deze QRT-rapporten. Deze informatie kan niet altijd uit financiële of boekhoudkundige cijfers gehaald worden want er is soms een aanvullende kwantitatieve analyse nodig.

Verslag over het gebruik van de risicomodellen

- 5.6. Het verslag over het gebruik van de risicomodellen moet de volgende informatie bevatten:
- ✓ De manier en het niveau volgens de welke de directie de werking van de interne modellen kent, inclusief de structuur, de logica, de dynamiek, de beperkingen, de diversificatie en de perimeter;
 - ✓ De manier waarop het risicomodel bijdraagt tot het beslissingsproces bij de verzekeraar;
 - ✓ Een woord uitleg over het gebruik van technieken voor de berekening van de parameters en de modellen;
 - ✓ De manier waarop de risicomodellen gevalideerd worden;
 - ✓ De manier waarop de theorie, de hypothesen en de onderliggende aspecten van het model gedocumenteerd worden;
 - ✓ De manier waarop de resultaten beantwoorden aan de vereisten van Solvency II.

Tussentijdse verslagen

- 5.7. De verzekeraars moeten zich niet enkel conformeren aan de bepalingen van de teksten i.v.m. Solvency II bij de opstelling van de rapporten. Dit moet voortdurende gebeuren. Zo zullen de tussentijdse rapporten onafhankelijk van de jaarstaten behandeld worden.

Naar IFRS4

- 5.8. Gezien de prospectieve aard van de Solvency II-verslagen mogen we verwachten dat deze voor de stakeholders een grotere toegevoegde waarde dan de huidige financiële rapporten van de jaarrekeningen zullen hebben. De huidige rapporten beantwoorden immers enkel de vraag of de onderneming voor de waarnemingsperiode (het boekjaar) voldaan heeft aan de reglementaire richtlijnen en aan de verslaggevingsregels. Zij beperken zich dus tot momentopnames, terwijl men nu op zoek is naar een permanente solvabiliteitsgarantie. Deze momentopnames behouden echter ook hun waarde, meer bepaald vanuit boekhoudkundig standpunt. De rol van actuariële expert zal steeds belangrijker worden in het licht van de ontwikkelingen naar de marktwaarde (IFRS 4 Fase 2).

6. Toegevoegde waarde van de actuaris IA|BE in Solvency II

Dankzij zijn grondige kennis en zijn continue vorming kan de actuaris IA|BE de professionele verantwoordelijkheid opnemen voor zowel de actuariële functie als voor de functie van riskmanagement onder Solvency II. Bovendien kan de actuaris IA|BE een belangrijke rol spelen in de analyse en aanvullende verslaggeving die uitgevoerd moeten worden in het kader van Solvency II. In deze domeinen kan de actuaris IA|BE de leiding nemen over de opstelling van een kwalitatief hoogstaande rapportering en zo bijdragen tot de transparantie, de consistentie, de vergelijkbaarheid van de verzekeraars ten gunste van de verzekeraars zelf, maar ook van de markt en het publiek in het algemeen en de verzekerden in het bijzonder.

Professionele kwaliteiten

- 6.1. De actuaris IA|BE kan een rol spelen die een toegevoegde waarde geeft voor de stakeholders (verzekerden, aandeelhouders, ratingbureaus) door een objectief oordeel te geven op basis van zijn expertise. Op deze manier kan de directie van de maatschappij het beheer onder controle houden. Dit geeft een grotere toegevoegde waarde voor de verslagen bestemd voor de toezichthouders.

Certificatie, Validering, Onafhankelijke rapporten

- 6.2. De actuarissen hebben een lange traditie die hen een sterke positie geeft in
- ✓ de certificatie van actuariële rapporten,
 - ✓ de realisatie en interpretatie van valideringstesten,
 - ✓ de opmaak van onafhankelijke verslagen van het type Embedded value.

In dit opzicht wordt de actuaris IA|BE erkend als expert op het vlak van de kwantificering en de evaluatie van de financiële positie van de verzekeraar.

Internationale normen

- 6.3. De hoedanigheid van de actuaris IA|BE wordt ondersteund en versterkt door een combinatie van actuariële standaarden en de richtlijnen van de IAA, de Groupe Consultatif en het IA|BE. Deze standaarden leveren normen op die van toepassing zijn voor de actuariële activiteit, zowel voor de uitvoerende functies als in het kader van een advies- of controlefunctie.

De veelvoudige competenties

- 6.4. De actuarissen IAIBE combineren actuariële kennis met kennis in riskmanagement. (Her)verzekeraars betrekken hen al lang in hun activiteiten. Het IAIBE heeft professionele richtlijnen ontwikkeld die ondersteund worden door de internationale groeperingen (de IAA en de Groupe Consultatif). Dit maakt van de actuaire IAIBE in het domein van de actuariële functie en van het riskmanagement een belangrijke raadgever voor de directie van de (her)verzekeraar. De actuaire IAIBE is in staat om kwantitatieve informatie te vertalen naar de verschillende beheersorganen. Een doeltreffende communicatie is in dit domein van kapitaal belang.
- 6.5. De actuaire IAIBE kan dus zorgen voor een doeltreffende ondersteuning van de verzekeraar in het kader van een goed risicobeheer. Met Solvency II is er een nieuw controlekader tot stand gekomen. Een nieuw wettelijk kader waarin de kwantitatieve analyses voor de bepaling van de technische voorzieningen en de solvabiliteitsbehoeften steeds complexer zal worden. Het actieterrein van de actuaire IAIBE als expert op het vlak van riskmanagement zal met de invoering van Solvency II steeds groter worden.

Een goede reputatie

- 6.6. De actuaire IAIBE heeft een uitstekende reputatie verworven en een positief imago opgebouwd door een toegevoegde waarde te leveren in de domeinen van actuariële advies en riskmanagement, zowel binnen de maatschappijen als in externe functies en in het kader van certificering. Deze goede reputatie is te danken aan een goede actuariële opleiding, zowel op het niveau van de universiteiten als door de permanente opleiding, aan de professionele omkadering van het IAIBE en de uitwisseling van kennis binnen onze werkgroepen en in diverse vergaderingen.

7. Verantwoordelijkheid en onafhankelijkheid

Actuarieel advies

- 7.1. Vandaag bestaat de opdracht van de actuariële functie erin advies te geven aan de effectieve leiding over verschillende aspecten van het beheer van de maatschappij zoals hiervoor beschreven. De effectieve leiding is echter vrij om dit advies al dan niet te volgen. Op het einde van het jaar zal de actuaaris uiteraard nagaan of de technische grondslagen vermeld in zijn vorige rapport of tijdens de lancering van een product nog altijd gebruikt worden. Hij zal dan een nieuw advies uitbrengen. Maar de verantwoordelijkheid blijft op het niveau van de effectieve leiding.

Meer verantwoordelijkheden

- 7.2. Morgen zal het wenselijk zijn dat de actuariële functie een grotere verantwoordelijkheid draagt. Momenteel vinden er talrijke besprekingen plaats, zowel op Europees niveau met de bepaling van maatregelen van level 2 en 3 van Solvency II als op Belgisch niveau, omdat de autoriteiten de functie kunnen implementeren rekeninghoudend met de specificaties van hun eigen markt. Men kan zich baseren op wat er bestaat voor andere gereguleerde beroepen.

Intern of extern

- 7.3. De actuariële functie kan intern uitgevoerd worden (werknemer van de onderneming) of extern (een bureau van zelfstandige raadgevende actuarissen). Maar deze functie kan niet samen met die van een lid van de effectieve leiding uitgeoefend worden. Men kan immers niet tegelijk rechter en partij zijn. De actuariële functie zou ook los moeten staan van elke operationele functie waarover zij haar advies zou moeten geven : tarifiering, berekening van de technische voorzieningen, beheer van de herverzekering.
- 7.4. De actuariële functie krijgt haar mandaat van de effectieve leiding op basis van een contractuele relatie, ofwel in het kader van een arbeidsovereenkomst, ofwel in het kader van een contract tussen de verzekeraar en de zelfstandige raadgevende actuaaris. Dit mandaat moet echter goedgekeurd worden door de NBB. Bovendien moet diegene die de actuariële functie uitoefent de NBB op eigen initiatief verwittigen als hij iets abnormaals opmerkt of iets dat een aanzienlijk risico vormt.

Onafhankelijkheid van de actuariële functie

- 7.5. De onafhankelijkheid van de actuariële functie is, in al haar aspecten, ten opzichte van de effectieve leiding of de operationele structuren van de verzekeraar, noodzakelijk om de objectiviteit van haar opdracht te waarborgen. Er moet voor haar dan ook een aangepast statuut gezocht worden, zowel voor de loontrekkenden als voor de zelfstandigen. De bezoldiging van de actuariële functie moet voldoen aan bepaalde vereisten (zoals dat het geval is voor andere functies) zodat mogelijke belangenconflicten vermeden worden. Om de onafhankelijkheid te respecteren, is er een gedragslijn nodig, die bijvoorbeeld vastgesteld kan worden in een charter (zoals voor de interne audit). Het IAIBE zou een rol kunnen spelen in dit proces.

Uittredingsverslag

- 7.6. Wanneer een van de partijen een einde maakt aan het mandaat van de actuariële functie of van het riskmanagement (als de werknemer de onderneming verlaat of als de verzekeraar een andere zelfstandige actuaaris wil aanwerven), moet de actuaaris die uit dienst treedt een uittredingsverslag opstellen. Dit dient om na te gaan wat de echte redenen zijn van de verandering, de continuïteit van de controle te vergewissen en aan te tonen dat de verandering niet het gevolg is van een delicate situatie die een van de partijen zou willen verbergen.

Onverenigbaarheden

- 7.7. De uitoefening van de actuariële functie moet onafhankelijk gebeuren van de opstelling van de resultatenrekeningen en de balans. Het zou dus niet toegelaten mogen zijn dat de persoon die de actuariële functie uitoefent, actief deelneemt aan de goedkeuring, controle of certificatie van de jaarrekeningen.

Validering van de modellen

- 7.8. De validering van de modellen is een sleutelement in Solvency II. De actuaaris IAIBE die zal instaan voor de validering van de modellen kan niet de actuaaris zijn die ze heeft uitgewerkt of opgebouwd, en ook niet degene die ze zal implementeren. Deze opdracht kan ook niet uitgevoerd worden door een persoon die voor een organisme werkt dat belast is met de controle van de jaarrekeningen.

Aard van de professionele verantwoordelijkheden

- 7.9. De implementatie van de Solvency II-richtlijn is nog niet voldoende vastgesteld om goed de verantwoordelijkheden te kunnen bepalen bij de uitoefening van de actuariële functie, het riskmanagement of andere taken die aan de actuarissen IAIBE toevertrouwd zullen worden. Zodra de aard van de verantwoordelijkheden beter bepaald zal zijn, zal het IAIBE zijn leden helpen om de risico's toe te lichten waarmee de leden geconfronteerd kunnen worden onder Solvency II, om hen aldus in staat te stellen mogelijkheden te zoeken om een verzekering van de beroepsaansprakelijkheid af te sluiten.

Bijlage 1: CPD

- ✓ Toen de KVBA omgevormd werd tot IA|BE werd er, om het professionalisme van onze leden te verhogen en te waarderen, beslist om twee hoofdcategorieën van leden te creëren: de effectieve leden en de geassocieerde leden. Deze evolutie wordt ook gedicteerd door de internationale actuariële aanbevelingen en door de organisatie van gelijkaardige beroepen in België.
- ✓ Elk lid van het IABE moet zich ertoe verbinden de deontologische code na te leven. De effectieve leden moeten zich er ook toe verbinden een programma van permanente opleiding te volgen, zoals beschreven in het Reglement van Interne Orde om te waken over
 - ✓ hun actuariële technische opleiding,
 - ✓ hun beroepsopleiding
 - ✓ hun niet-technische opleiding.
- ✓ De actuariële technische opleiding maakt het mogelijk om de actuariële expertise te onderhouden. Zij wordt verworven:
 - ✓ *door cursussen te volgen die georganiseerd worden door het IA|BE, door de universiteiten of door de opleidingsinstellingen die erkend zijn door het IA|BE,*
 - ✓ *door interne actuariële cursussen in hun onderneming te volgen*
 - ✓ *door deel te nemen aan technische werkgroepen*
 - ✓ *door cursussen te geven aan de actuarissen*
 - ✓ *door actuariële thesissen of stagiair-actuarissen te volgen*
 - ✓ *door actuariële artikels te schrijven*
 - ✓ *en andere activiteiten beschreven in het RIO*
- ✓ Zij wordt geconcretiseerd in een CPD-paspoort waarin de leden 60 punten moeten behalen over elke opeenvolgende periode van 3 jaar; de eerste observatieperiode is begonnen op 1/1/2010 en eindigt op 31/12/2012.
- ✓ Als overgangsmaatregel hebben de actuarissen die op 1/1/2010 lid waren van de KVBA het statuut van effectief lid kunnen kiezen; dit statuut moet in de loop van de eerste periode van 3 jaar bevestigd worden.
- ✓ De actuarissen van het IA|BE hebben er alle belang bij om de wetenschappelijke en praktische kennis die ze opgedaan hebben aan de universiteit en tijdens hun loopbaan, te consolideren. Dit versterkt hun expertise en hun geloofwaardigheid en geeft hen meer mogelijkheden om hun professionele situatie en hun zaken te ontwikkelen. Het doel van het IA|BE bestaat erin het beroep van actuaaris te helpen om zijn doelstellingen te bereiken. Hiervoor organiseert het IA|BE cursussen, ondersteunt het leerstoelen en Summer Schools, brengt het de leden bijeen in algemene vergaderingen om networking te bevorderen, enz.

Bijlage 2 : Richtlijn Solvency II

Art 44 : Risicobeheer

1. Verzekerings- en herverzekeringsondernemingen beschikken over een doeltreffend Risk managementsysteem dat bestaat uit strategieën, processen en rapportageprocedures die nodig zijn om op individueel en geaggregeerd niveau de risico's waaraan zij blootstaan of blootgesteld zouden kunnen worden, alsook de onderlinge afhankelijkheden en relaties daartussen voortdurend te onderkennen, te meten, te bewaken, te beheren en te rapporteren. Dit Risk managementsysteem is doeltreffend en goed geïntegreerd in de organisatiestructuur en de besluitvormingsprocessen van de verzekerings- of herverzekeringsonderneming en wordt op passende wijze in acht genomen door de personen die de onderneming daadwerkelijk besturen of andere sleutelfuncties vervullen.
2. Het Risk managementsysteem bestrijkt de risico's waarmee rekening moet worden gehouden bij de berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste als bedoeld in artikel 101, lid 4, alsook de risico's waarmee bij de berekening ervan niet of onvolledig rekening wordt gehouden. Het Risk managementsysteem bestrijkt in elk geval de volgende gebieden:
 - aangaan van verzekeringstechnische verplichtingen en reservevorming;
 - afgestemd beheer van activa en passiva (asset-liability management - ALM);
 - beleggingen, met name afgeleide instrumenten en vergelijkbare verbintenissen;
 - beheer van het liquiditeits- en concentratierisico;
 - beheer van het operationele risico;
 - herverzekering en andere risicolimiteringstechnieken. De in artikel 41, lid 3, bedoelde schriftelijk vastgelegde beleidslijn voor het Risk management bestaat uit gedragslijnen voor de in de tweede alinea van dit lid, onder a) tot en met f) genoemde punten.
3. Wat het beleggingsrisico betreft, tonen verzekerings- en herverzekeringsondernemingen aan dat zij voldoen aan hoofdstuk VI, afdeling 6.
4. Verzekerings- en herverzekeringsondernemingen voorzien in een Risk managementfunctie, die zo wordt opgezet dat het Risk managementsysteem gemakkelijker kan worden toegepast.
5. Bij verzekerings- en herverzekeringsondernemingen die gebruikmaken van een geheel of gedeeltelijk intern model dat goedgekeurd is overeenkomstig de artikelen 112 en 113, krijgt de Risk managementfunctie de volgende extra taken:
 - zij zet het interne model op en past het toe;
 - zij toetst en valideert het interne model;
 - zij houdt informatie bij over het interne model en wijzigingen daarin;
 - zij analyseert de werking van het interne model en stelt rapporten daarover op.
 - zij verstrekt het bestuurlijk, beleidsbepalend of toezichhoudend orgaan informatie over de werking van het interne model en geeft daarbij aan waar verbeteringen noodzakelijk zijn, en zij houdt dit orgaan op de hoogte van de vorderingen die gemaakt zijn bij het verhelpen van eerder geconstateerde zwakke punten;

Bijlage 3 : Richtlijn Solvency II

Art. 45 : Eigen Risico en Solvabiliteit

1) In het kader van haar Risk managementsysteem beoordeelt elke verzekerings- en herverzekeringsonderneming haar eigen risico en solvabiliteit.

Bij deze beoordeling wordt in elk geval gekeken naar het volgende:

- de algehele solvabiliteitsbehoeften, waarbij rekening wordt gehouden met het specifieke risicoprofiel, de goedgekeurde risicotolerantielimiets en de bedrijfsstrategie van de onderneming;
- of de in hoofdstuk VI, afdelingen 4 en 5, vastgelegde kapitaalvereisten en de in hoofdstuk VI, afdeling 2, vastgelegde vereisten inzake de technische voorzieningen steeds worden nageleefd;
- de significantie waarmee het risicoprofiel van de betrokken onderneming afwijkt van de aannames die ten grondslag liggen aan het solvabiliteitskapitaalvereiste zoals vastgelegd in artikel 101, lid 3, en berekend met de standaardformule overeenkomstig hoofdstuk VI, afdeling 4, onderafdeling 2, of met haar geheel of gedeeltelijk interne model overeenkomstig hoofdstuk VI, afdeling 4, onderafdeling 3.

2) Met het oog op lid 1, onder a), beschikt de onderneming over processen die proportioneel zijn aan de aard, omvang en complexiteit van de risico's die aan haar werkzaamheden verbonden zijn en waarmee zij de korte- en langetermijnrisico's waaraan zij blootstaat of zou kunnen blootstaan, juist kan onderkennen en beoordelen. De onderneming geeft inzicht in de methoden die gebruikt zijn bij deze beoordeling.

3) Bij gebruikmaking van een intern model wordt de beoordeling in het in lid 1, onder c), bedoelde geval samen met de herijking verricht waarbij de interne risicocijfers worden omgezet in de risicomaatstaf en de calibratie van het solvabiliteitskapitaalvereiste.

4) De beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit maakt integraal deel uit van de bedrijfsstrategie en wordt steeds in aanmerking genomen bij de strategische beslissingen van de onderneming.

5) Verzekerings- en herverzekeringsondernemingen verrichten de in lid 1 bedoelde beoordeling periodiek en verrichten deze onverwijld na een significante wijziging in hun risicoprofiel.

6) De verzekerings- en herverzekeringsondernemingen stellen de toezichhoudende autoriteiten in het kader van de informatieverstrekking ingevolge artikel 35 ook in kennis van de resultaten van elke beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit.

7) De beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit dient niet om een kapitaalvereiste te berekenen. het solvabiliteitskapitaalvereiste mag alleen worden aangepast overeenkomstig de artikelen 37, 231 tot en met 233 en 238.

Bijlage 4 : Richtlijn Solvency II

art 48 : actuariële functie

Verzekerings- en herverzekeringsondernemingen voorzien in een doeltreffende actuariële functie :

- zij coördineert de berekening van technische voorzieningen;
- zij zorgt ervoor dat de gebruikte methodieken en onderliggende modellen en de bij de berekening van technische voorzieningen gehanteerde aannames correct zijn;
- zij beoordeelt of genoeg gegevens worden gebruikt bij de berekening van technische voorzieningen, en zij beoordeelt de kwaliteit ervan;
- zij toetst de beste schattingen ("best estimates") aan de ervaring;
- zij verstrekt het bestuurlijk, beleidsbepalend of toezichthoudend orgaan informatie over de betrouwbaarheid en adequaatheid van de berekening van technische voorzieningen;
- zij ziet toe op de berekening van technische voorzieningen in de artikel 82 genoemde gevallen;
- zij brengt advies uit over de algehele gedragslijn voor het aangaan van verzekeringstechnische verplichtingen;
- zij brengt advies uit over de adequaatheid van herverzekeringsregelingen; en
- zij draagt ertoe bij dat het in artikel 44 bedoelde Risk managementsysteem doeltreffend wordt toegepast, met name wat betreft de risicomodellering die ten grondslag ligt aan de berekening van de kapitaalvereisten als beschreven in hoofdstuk VI, afdelingen 4 en 5, en de in artikel 45 bedoelde beoordeling.

De actuariële functie wordt uitgeoefend door personen die kennis van actuariële en financiële wiskunde hebben die in verhouding staat tot de aard, omvang en complexiteit van de risico's die aan de werkzaamheden van de verzekerings- of herverzekeringsonderneming verbonden zijn, en die kunnen aantonen over relevante ervaring met de toepasselijke beroeps- en andere normen te beschikken.

Bijlage 5 : Deontologische Code

1. *De actuaris zal professionele handelingen uitvoeren met integriteit, kundigheid en zorg. Hij zal zijn professionele verantwoordelijkheid jegens zijn cliënt of werkgever opnemen en geen handelingen verrichten die in strijd zijn met de wet of de openbare orde.*
2. *De actuaris zal zich dusdanig gedragen zodat hij de reputatie van het actuariële beroep hooghoudt. Hij zal zich onthouden van misleidende publiciteit die aanleiding kan geven tot oneerlijke professionele voordelen.*
3. *De actuaris zal professionele handelingen verrichten met de nodige hoffelijkheid en zal met anderen, die hun diensten aanbieden aan zijn cliënt of werkgever, samenwerken. Hij moet de informatie met betrekking tot zijn cliënt of werkgever op een vertrouwelijke manier behandelen.*
4. *De actuaris zal uitsluitend professionele diensten aanbieden indien hij hiervoor competent is en over de geschikte ervaring beschikt.*
5. *De actuaris is verantwoordelijk voor het op peil houden van zijn kennis om adequaat het actuariële beroep uit te oefenen en dient te voldoen aan de door het Instituut gestelde eisen inzake permanente vorming.*
6. *De actuaris zal bij de mededeling van zijn professionele bevindingen duidelijk vermelden dat hij hiervan de professionele verantwoordelijkheid draagt en dat hij bereid is om aan zijn cliënt of werkgever, schriftelijk en accuraat, bijkomende informatie en toelichting te verstrekken met betrekking tot de door hem gemaakte analyse, de (bron van) gebruikte gegevens en toegepaste methodes.*
7. *De actuaris zal de cliënt identificeren voor dewelke hij zijn professionele bevindingen meedeelt alsook in welke hoedanigheid hij optreedt.*
8. *De actuaris zal geen professionele diensten aanbieden die aanleiding kunnen geven tot effectief of gebeurlijk tegenstrijdig belang, tenzij de bekwaamheid van de actuaris om vrij te handelen buiten enige kijf staat en er een volledige openbaarmaking is van effectief of gebeurlijk belang.*
9. *Wanneer de actuaris gevraagd wordt om de professionele diensten van een andere actuaris over te nemen, dan moet hij afwegen of het opportuun is om hiermee overleg te plegen zodanig dat hij voor zichzelf kan uitmaken of hij al dan niet deze nieuwe verantwoordelijkheid wenst op te nemen.*

De actuaris zal onderworpen worden aan de disciplinaire procedures van toepassing in het Instituut en zal, onverminderd zijn recht om in beroep te gaan, de uitspraak hieromtrent of de beslissing van enigerlei beroepsprocedure aanvaarden.